

URBANISTIČNO-ARHITEKTURNA DELAVNICA KOPRIVNIK 2015/16

Maja Jezernik, Ajda Kafol Stojanović, Ana Potočnik

Študenti 1. letnika magistrskega študija prostorsko načrtovanje na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in študenti arhitekture s Fakultete za arhitekturo Univerze v Zagrebu smo se udeležili urbanistično-arhitekturne delavnice v naselju Koprivnik v Bohinju. Delavnico, ki je potekala v letnem semestru študijskega leta 2015/2016, je organizirala Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani v sodelovanju s krajevno skupnostjo Koprivnik-Gorjuše in občino Bohinj.

Namen dogodka je bil preveriti možnosti za turistični razvoj razloženega naselja Koprivnik-Gorjuše v kontekstu zavarovanih območij, pripraviti predlog prostorske ureditve naselja, s poudarkom na prometni ureditvi in ureditvi osrednjega vaškega prostora. Vaško jedro je strnjeno okoli cerkve sv. Križa, pokopališča in župnišča. Med cerkvijo in župniščem je tudi cesta, po kateri poteka glavna prometna med Bohinjsko Bistrico ter višje ležečimi naselji na Pokljuki. Z novo prometno ureditvijo, ki vključuje njeno prestavitve, je mogoče oblikovati osrednji vaški prostor ter razviti dodatne dejavnosti za potrebe prebivalcev in turistov.

Slika 1: Naselje Koprivnik (levo) in skica ožjega vaškega jedra ob cerkvi (desno) (foto: A. Kafol, 2016, avtorica skice: S. Vraničar).

V začetni fazi priprav na terensko delo smo analizirali ožje in širše območje Koprivnika ter pripravili ustrezna gradiva in maketo (slika 2) za izvedbo terenskega dela. Udeležili smo se dveh celodnevih ekskurziji s predavanji. Prva je bila v Ljubljani na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, kjer so nas obiskali kolegi arhitekti iz Zagreba. Seznanili smo se s turizmom na zavarovanih območjih in tipologijo naselij v slovenskem ruralnem prostoru, s poudarkom na alpskem prostoru. Druga je bila ekskurzija v Zagreb, kjer so nas na Fakulteti za arhitekturo seznanili s hrvaškimi zavarovanimi območji (nacionalni park Severni Velebit, nacionalni park Plitviška jezera) in tamkajšnjim turizmom.

Delavnico, ki je potekala med 21. 4. in 23. 4. 2016, smo pričeli v centru Triglavskega narodnega parka (TNP) Bohinj, kjer so nam delavci TNP in Zavoda za varstvo kulturne dediščine (ZVKD) Kranj podali

izhodišča in smernice bodočega razvoja Koprivnika v Bohinju. Sledil je skupinski ogled obravnavanega območja. Predstavniki krajevne skupnosti Koprivnik-Gorjuše so predstavili analizo stanja prostora, preverjenih možnosti turističnega razvoja na območju TNP in želje krajanov glede razvoja Koprivnika. Študentje smo se razdelili v šest delovnih skupin, vsaka je obravnavala svojo tematiko. V želji po celoviti prenovi smo se ukvarjali tako z razvojem širšega območja Koprivnika kot tudi z ureditvijo ožjega vaškega jedra, ki je stičišče družbenega dogajanja na vasi. Z željo, da bodo končni rezultati našega dela zaživel v prostoru, je delavnica potekala zelo participativno, z vključevanjem predstavnikov lokalne skupnosti, TNP Bohinj, ZVKD Kranj ter drugih lokalnih deležnikov in prebivalcev. Skupaj smo prišli do številnih zamisli in rešitev, ki smo jih zadnji dan delavnice že predstavili ožji skupini zainteresiranih deležnikov.

Slika 2: Maketa razpršenega naselja Koprivnik (levo) in predstavitev rezultatov delavnice (desno) (foto: A. Kafol, 2016)

Po koncu tridnevne delavnice smo delo nadaljevali in izpopolnjevali. V maju 2016 smo izvedli telekonferenco ter s predstavniki krajevne skupnosti, TNP in TVKD Kranj obravnavali izpopolnjene rešitve, nato pa jih 1. 7. 2016 na Koprivniku spet javno predstavili krajanom in zainteresirani javnosti. Rezultate smo predstavili tudi v publikaciji in pripravili manjšo razstavo v gasilskem domu na Koprivniku, da so si predlagane rešitve lahko ogledali tudi tisti, ki niso prišli na javno predstavitev.

Glavne zamisli, ki so se pojavile med delavnico, poudarjajo razvojne potenciale Koprivnika s širšo okolico in se prepletajo pri vseh izmed šestih delovnih skupin, so: prenova starih in zapuščenih kmetijskih objektov, zasaditev kmetijskih površin s tradicionalnimi kulturami, povezovanje naselij na Pokljuki ter razvijanje turizma in krajevne prepoznavnosti. Nekaj najpomembnejših idej je predstavljenih v nadaljevanju.

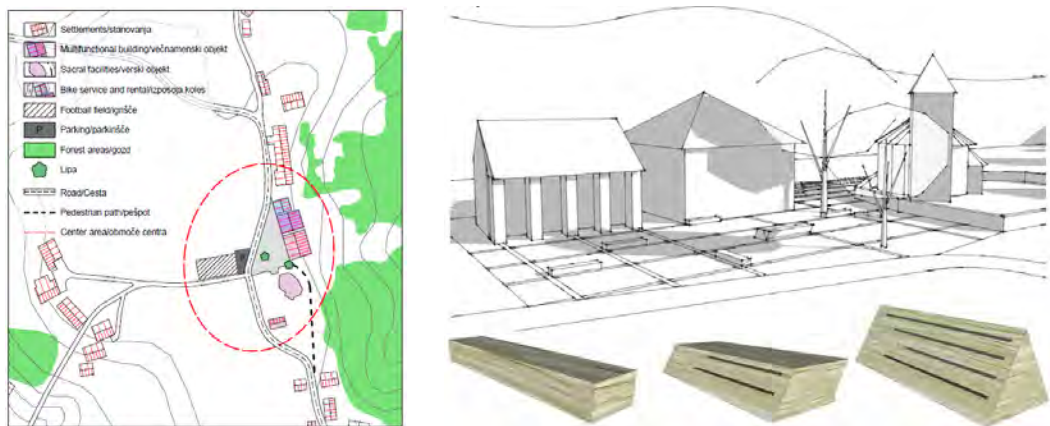
Načrtovana preureditev cestne infrastrukture je mogoča v štirih variantnih rešitvah (slika 3). Varianta 1, ki poteka po nekdanjem kolovozu, pomeni največji poseg v prostor ter je časovno in finančno najbolj zahtevna. Po varianti 2 se tranzitni promet umakne iz vaškega jedra, s čimer je na stari lokaciji poskrbljeno za varnost ljudi in zaščito kulturnega spomenika (lipse). Varianta 3 pomeni minimalen poseg v prostor, saj skoraj v celoti poteka po obstoječi trasi, vendar še vedno ločuje cerkev od načrtovanega osrednjega vaškega prostora pred župniščem. Podobno je z varianto 4, v skladu s katero se,

v nasprotju s prejšnjo, zaščiti lipa, ne ponuja pa rešitve za varno pot do avtobusne postaje, ki leži na južnem obrobju naselja. Ob povezavi vseh meril za načrtovanje nove trase in trga so krajani v večini podprli varianto 2.

Slika 3: Variantne rešitve poteka nove ceste (avtorice: M. Benković, A. Finek, D. Jelavić, K. Hubeny, M. Jordan, M. Mauko).

Ureditev trga na Koprivniku s spremenjeno traso ceste in tlakovanjem pred župniščem ob lipi (sliki 4 in 5). V novi ureditvi so upoštewane temeljne značilnosti obravnavane lokacije (relief, podnebje, vegetacija, družba itn.) ter socialne, inženirske in tehnične dimenzije oblikovanja z uporabo lokalnih materialov. Predlagana rešitev temelji na vzpostavitvi javnega prostora, namenjenega družabnim dogodkom in tržnici za prodajo izdelkov z lokalnih kmetij. V prenovljenem objektu (trenutno hlev ob župnišču) se uredi sirarna, v kateri si bodo obiskovalci lahko ogledali predelavo mlečnih izdelkov in jih tudi kupili. Na osrednjem trgu se uredi prostor z izposojevalnico koles ter informacijska točka za turiste. Urbana oprema na trgu je oblikovana posebej za vaško jedro. Eden od njenih sestavnih delov so masivne klopi iz lokalnega lesa, ki lahko z različnimi razporeditvami sestavljajo prostor za dogodke na vaškem trgu. Drugi del predlagane urbane opreme izhaja iz tradicionalnih strešnih naklonov in je zasnovan večnamensko.

Slika 4: Vaško jedro z novimi dejavnostmi (levo) (avtorji: M. Gaudasinska, A. Ložar, J. Munda, M. Trstenjak) in preurejen trg z urbano opremo (desno) (avtorja: D. Klepej, S. Vrničar).

Slika 5: Ureditev vaškega jedra (avtorji: I. Marković, A. Oršiček, L. Ovčarić, M. Parlov, Iva Š., D. Klepej, S. Vrničar).

Razpršeni hotel je ena izmed oblik turistične ponudbe, ki jo je mogoče vzpostaviti na Koprivniku in v drugih naseljih na Pokljuki (slika 6), saj povezuje manjše turistične ponudnike v skupno zagotavljanje turističnih storitev. Prenočitvene zmogljivosti se lahko uredijo v zapuščenih kmetijskih objektih, ki se ustrezno prenovijo v skladu z Zakonom o Triglavskem narodnem parku. Vsaka enota hotela (recepcija, restavracija, sobe, odprte kmetije itd.) se vzpostavi v drugem, sedaj zapuščenem objektu.

Slika 6: Koncept razpršenega hotela, ki povezuje naselja na Pokljuki (avtorice: M. Amorim, M. Jezernik, A. Kafol, A. Potočnik).

Zadnja zamisel je ureditev **tematskih poti** (kolesarskih in pohodniških). Kolesarske poti lahko potekajo po že obstoječih poteh, urediti je treba le podporno infrastrukturo in enotne oznake za kolesarje po celotni Pokljuki. Različne tematske poti lahko pripomorejo, da se obiskovalci bolje seznanijo z naravnimi in kulturnimi značilnostmi Pokljuke. Predlagane so gobarska, zeliščarska, planšarska in Vodnikova pot.

Slika 7: Sklepna razstava o delavnici (levo) in sodelujoči na delavnici (desno) (avtorja: A. Potočnik, G. Mrak).

Delavnico smo uspešno končali, pridobili veliko znanja in sklenili nova poznanstva z upanjem, da bodo rezultati našega dela zaživel. Občina Bohinj pripravlja spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta in bo na predlog krajevne skupnosti Koprivnik-Gorjuše v prenovljeni dokument vključila eno izmed predlaganih prometnih ureditev.

Na koncu se udeleženci urbanistično-arhitekturne študentske delavnice zahvaljujemo občini Bohinj, krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjuše, gospe Tei Lukan Klavžer iz TNP Bohinj, gospe Saši Roškar z ZVKD Kranj, gospodu župniku Marjanu Lamovšku in vsem drugim za sodelovanje, strokovno in finančno pomoč pri delu! Zahvaljujemo se tudi predavateljem iz Zagreba: mr. Kseniji Petrić, doc. dr. Reneju Liscu, dr. Jasenki Kranjčević in dr. Ani Mrđa s Fakultete za arhitekturo v Zagrebu za zanimiva predavanja. Zahvalili bi se tudi profesorjem doc. dr. Almi Zavodnik Lamovšek, viš. pred. mag. Mojci Foški, asist. dr. Gašperju Mraku, prof. dr. Krunoslavu Šmitu in doc. dr. Sanji Gašparović za organizacijo delavnice, pomoč in mentorstvo. Hvala!

Maja Jezernik, Ajda Kafol Stojanović in Ana Potočnik,
za študente 1. letnika magistrskega študija prostorsko načrtovanje na UL FGG
e-naslov: maja.jezernik92@gmail.com, kafol.ajda@gmail.com, ana.potocnik1@gmail.com